

Kết quả thử nghiệm hệ thống mô phỏng DVCTT CoFSA

Ngày 18/07/2016, Viện Tin học Doanh nghiệp (Mr. Lê Văn Lợi) đã gửi một bản mô tả về DVCTT giả định có tên là CoFSA cho cộng đồng OpenCPS gồm 5 files: bản mô tả hệ thống mô phỏng, mẫu phiếu đăng ký thành viên của hệ thống, một nghị định là nền tảng quy định pháp lý của hệ thống, một thông tư hướng dẫn thực hiện nghị định và một thông tư quy định về phí dịch vụ.

Mục tiêu là nhằm ***bảo vệ thương hiệu của các sản phẩm thủy sản Việt Nam*** (vốn là một thế mạnh của chúng ta): người tiêu dùng rất yên tâm khi mua các sản phẩm này vì họ có thể truy xuất nguồn gốc bằng các phương thức điện tử: chỉ cần một vài click là người ta có thể biết được sản phẩm đó *nguồn gốc từ đâu, thời gian thu hoạch/đánh bắt, nhà máy nào chế biến, thời gian chế biến.*

Phương thức tiến hành: chúng tôi cử một nhóm kỹ thuật lấy phiên bản OpenCPS 1.5 để triển khai thử nghiệm, nhóm này có thể sửa đổi một vài điểm từ bản gốc OpenCPS nhằm đáp ứng các vấn đề đặt ra.

Tiếp theo, chúng tôi xây dựng một kịch bản là cử một nhóm đóng vai doanh nghiệp (3 thương nhân xuất khẩu cá tra, tôm và cá ngừ) và nhóm kỹ thuật nói trên cũng đồng thời đóng vai FSA (FSA là đơn vị cấp chứng nhận CoFSA). Chúng tôi yêu cầu 3 thương nhân là mỗi thương nhân xin 3 chứng nhận CoFSA, như vậy tổng số cần xin sẽ là 9 giấy chứng nhận CoFSA.

1. Nhật ký

OpenCPS đã hoàn thành phiên bản 1.5, tổ chức đào tạo và nhóm kỹ thuật cũng tham gia lớp đào tạo để về triển khai hệ thống CoFSA. “Nhóm kỹ thuật” này, chúng tôi mô phỏng là nhóm mà thông thường các bộ, ngành hoặc địa phương cử ra để “tiếp nhận” một giải pháp.

Đến tháng 10/2016, nhóm thương nhân bắt đầu đăng ký và gặp trở ngại là không đăng ký được. Chúng tôi quay sang hệ thống OpenCPS.vn để thử thì toàn bộ các tài khoản do OpenCPS cung cấp đều không đăng nhập được. OpenCPS đã cử người hỗ trợ, sau 3 ngày thì bên OpenCPS gửi một bộ tài khoản mới để đăng nhập với lý do là hệ thống đã được thay đổi cấu hình, kèm theo một vài thuyết trình về kỹ thuật lập trình.

Sau đó, với sự hỗ trợ từ OpenCPS, và với nhóm kỹ thuật ngồi thường trực, cuối cùng thì các thương nhân cũng đã đăng ký được.

Từ ngày 1-18/11/2016, chúng tôi thúc giục việc thử nghiệm và kết quả là đến chiều ngày 18/11/2016 (sau 18 ngày nỗ lực) cả 3 thương nhân chỉ xin được đúng một giấy phép CoFSA không có tham số (một file PDF không có chữ ký số).

2. Các chỉ tiêu

2.1. Đăng ký

Nhận xét: Trong yêu cầu của hệ thống mô phỏng CoFSA, chúng tôi đã đặt vấn đề đăng ký tiền kiểm. Nghĩa là về phía cơ quan quản lý, họ cần biết rõ doanh nghiệp trước khi cho doanh nghiệp một tài khoản trong hệ thống. Đây là đặc điểm chung của tất cả các cơ quan cấp giấy phép cho doanh nghiệp.

Trong hệ thống mô phỏng, chúng tôi đã cấp mẫu đăng ký để nộp cho FSA. Tuy nhiên, mẫu này không hề được sử dụng và hệ thống cũng không có phương án cho việc đăng ký tiền kiểm.

Đánh giá: Tiêu chí đăng ký **chưa đạt yêu cầu**.

2.2. Nộp hồ sơ

Nhận xét: Việc nộp hồ sơ bằng cách cho doanh nghiệp tải hồ sơ từ máy của doanh nghiệp lên cổng. Theo phương án này thì phần mềm chưa có cách gì để nhận dạng nội dung của hồ sơ nên hồ sơ tải lên phải được nhân viên của FSA đọc mới biết là hồ sơ đó có phù hợp hay không. Việc này dẫn đến một rủi ro tiềm ẩn là doanh nghiệp sẽ phải nộp rất nhiều lần và không chắc lúc nào thì được chấp nhận. Hiện tượng này gọi là quan liêu hành chính. Sau khi doanh nghiệp nộp hồ sơ, FSA phải có người trực trên máy tính mà không có báo nhắc qua email hoặc SMS cho nhân viên trực.

Đánh giá: Tiêu chí nộp hồ sơ **chưa đạt yêu cầu**.

2.3. Xử lý hồ sơ

Nhận xét: Sau khi doanh nghiệp nộp hồ sơ thành công, nhân viên của FSA cần kiểm tra các giấy tờ doanh nghiệp đã nộp. Trong hệ thống mô phỏng, FSA phải kiểm tra cơ sở nuôi trồng thủy sản xem đã được cấp phép hay chưa và nơi chế biến có đảm bảo an toàn vệ sinh thực phẩm hay không. Do chưa có công cụ kiểm tra chữ ký số nên việc xác thực các hồ sơ này là thủ công (gọi điện, đến tận nơi kiểm tra vì không kiểm tra được bằng chữ ký số). Lệ phí bắt buộc phải nộp trước hoặc thanh toán ngay mới xử lý tiếp. Việc thanh toán trả sau không được thực hiện.

Đánh giá: Tiêu chí xử lý hồ sơ **đạt yêu cầu** theo nghĩa là xử lý thủ công, phần mềm không can thiệp.

2.4. Liên kết với các bên hữu quan

Nhận xét: Trong hệ thống mô phỏng, chúng tôi yêu cầu phải có liên kết với hải quan hoặc ít nhất là người tiêu dùng phải có cách kiểm tra được nguồn gốc sản phẩm, vệ sinh an toàn của sản phẩm. Hệ thống này, cho đến thời điểm thử nghiệm, chưa có chức năng này.

Đánh giá: Tiêu chí liên kết với các bên hữu quan **chưa đạt yêu cầu**.

2.5. Trả kết quả

Nhận xét: Hệ thống đã có phương án trả lời chấp nhận hoặc không chấp nhận. Tuy nhiên, trong trường hợp chấp nhận, hệ thống trả giấy phép giống nhau hoàn toàn không phân biệt doanh nghiệp này với doanh nghiệp khác, không phân biệt sản phẩm, số lượng, nước xuất khẩu.

Đánh giá: Tiêu chí trả kết quả **chưa đạt yêu cầu**.

2.6. Lưu kết quả

Nhận xét: Việc lưu kết quả được thực hiện trong nội bộ của hệ thống. Doanh nghiệp có thể xem bằng cách đăng nhập vào hệ thống. Người ngoài không xem được, hoặc không có cơ chế để kiểm tra một số thông tin liên quan đến sản phẩm xuất khẩu.

Đánh giá: Tiêu chí lưu kết quả **đạt yêu cầu** theo nghĩa chỉ để sử dụng trong nội bộ hệ thống.

2.7. Báo cáo

Nhận xét: Hệ thống này chưa có báo cáo gửi đến doanh nghiệp một cách định kỳ và chưa có báo cáo gửi đến các cơ quan hữu quan.

Đánh giá: Tiêu chí báo cáo **chưa đạt yêu cầu**.

2.8. Quản trị các tài khoản

Nhận xét: Việc quản trị các tài khoản dành cho FSA chưa có. FSA chưa có khả năng “khóa” tài khoản của nhân viên (khi nhân viên chuyển công tác hoặc vi phạm quy định), FSA chưa có khả năng “block” doanh nghiệp nếu FSA thấy có dấu hiệu bất thường.

Đánh giá: Tiêu chí quản trị các tài khoản **chưa đạt yêu cầu**.

3. Kết luận

Số các tiêu chí nhận xét: 8

Số các tiêu chí đạt yêu cầu: 2

Số các tiêu chí chưa đạt yêu cầu: 6

Đưa vào sử dụng trong thực tế (production): **Chưa**, cần bổ sung thêm 6 tiêu chí nên trên

Đưa vào để đào tạo nâng cao nhận thức: **Có thể**, với điều kiện có cơ quan đóng vai FSA